

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.ик.н. Георги Чобанов, Стопански факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

за научните трудове на гл. ас. д-р Деян Василев Радев, представени за участие в конкурс за доцент по научно направление 3.8 Икономика (Приложение на изчислителните методи във финансите и икономиката (финансови кризи и финтех)) – един за нуждите на СФ, обявен в ДВ, бр. 103 от 10.12.2021 г.

1. Обща характеристика на научната и педагогическата дейност на кандидата.

Съгласно предоставената справка от кандидата, гл. ас. д-р Деян Радев участва в конкурса със следните публикации:

Monographies

Habilitation Work

1. Radev, D., 2022, “Economic Crises and Financial Contagion,” St. Kliment Ohridski University Press, ISBN: 978-954-07-5466-6. (Приложение 16_1)

Other Monographies

2. Radev, D., 2022, “Measuring Systemic Risk: A Probabilistic Perspective,” <https://doi.org/10.1007/978-3-030-94281-6>, ISBN:978-3-030-94280-9, Springer, Ref. (Приложение 16_2)

Journal Articles In Scopus

3. Radev, D., 2021, “Multinational Banks and the Drivers of Cross-border Contagion”, Czech Journal of Economics and Finance, 71(2): 119-143. (Scopus Q3, IF 0.792). DOI: <https://doi.org/10.32065/CJEF.2021.02.02> (Приложение 16_3)

4. Radev, D., 2022, “Liquidity Regulation and the Transmission of Lending Shocks across Borders”, Economic Alternatives, forthcoming. (Indexed in Scopus, No Impact Factor). DOI not yet available, Letter from editor supplied. (Приложение 16_4)

Chapters in Books

5. Radev, D., 2022, „Implications of the Digital Euro for Monetary Policy Transmission Outside the Euro Area“ in: Digital Assets and the Law: Fiat Money in the Era of Digital Currency, Eds. Zatti, F, Routledge-Giappichelli Publishing House. DOI not yet available, Letter from publisher supplied. (Приложение 16_5)

Педагогическа дейност

Справка за учебната натовареност на гл. ас. д-р Деян Радев

1. Учебна дейност

а. аудиторни и извънаудиторни занятия; нововъведения в методите на преподаване, осигуряване на занимания в практическа среда извън висшето училище или научната организация

- Аудиторни и извънаудиторни занятия (АЗ и ИАЗ) за последните 5 академични години в Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ както следва:

Учебна 2019/2020 година (Общо 150 часа АЗ и 68.7 часа ИАЗ, приравнени към упражнения):

МП Приложна иконометрия и икономическо моделиране:

- Лекции по „Принципи на банкирането и регулаторното управление на риска“ (на английски език, отложен от зимен семестър 2019/2020): Хорариум 20 часа с коефициент 3 за чужд език, равняващи се на 60 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_1**)
- Лекции по „Емпирични методи във финансите“ (на английски език): Хорариум 30 часа с коефициент 3 за чужд език, равняващи се на 90 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_1**)

Учебна 2020/2021 година Зимен семестър (Общо 285 часа АЗ и 341.6 часа ИАЗ, приравнени към упражнения):

МП Приложна иконометрия и икономическо моделиране:

- Лекции по „Принципи на банкирането и регулаторното управление на риска“ (на английски език): Хорариум 25 часа с коефициент 3 за чужд език, равняващи се на 75 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_2**)

МП Финанси и инвестиции:

- Лекции по „Финтех и Е-Банкиране“ (на английски

език): Хорариум 30 часа с коефициент 3 за чужд език, равняващи се на 90 часа аудиторна заетост **(Приложение 15_2)**

МП Финанси и банково дело:

- Упражнения по „Международни банкови регулации и управление на риска“: Хорариум 30 часа аудиторна заетост **(Приложение 15_2)**

„Икономика и Финанси“ и „Стопанско управление“ (Бакалаври):

- Упражнения по „Информационни технологии“: Хорариум: 3 групи по 30 часа, равняващи се на 90 часа аудиторна заетост **(Приложение 15_2)**

Учебна 2020/2021 година Летен семестър (Общо 180 часа АЗ и 46.2 ИАЗ, приравнени към упражнения):

МП Приложна иконометрия и икономическо моделиране:

- Лекции по „Емпирични методи във финансите“ (на английски език): Хорариум 30 часа с коефициент 3 за чужд език, равняващи се на 90 часа аудиторна заетост **(Приложение 15_3)**

„Икономика и Финанси“ и „Стопанско управление“ (Бакалаври):

- Упражнения по „Информационни технологии“: Хорариум: 3 групи по 30 часа, равняващи се на 90 часа аудиторна заетост **(Приложение 15_3)**

Учебна 2021/2022 година Зимен семестър (Общо 420 часа АЗ и 90.1 часа ИАЗ, приравнени към упражнения):

МП Приложна иконометрия и икономическо моделиране:

- Лекции по „Принципи на банкирането и регулаторното управление на риска“ (на английски език): Хорариум 25 часа с коефициент 3 за чужд език, равняващи се на 75 часа аудиторна заетост **(Приложение 15_4)**

МП Финанси, инвестиции и финтех:

- Лекции по „Финтех и Е-Банкиране“ (на английски език): Хорариум 45 часа с коефициент 3 за чужд език, равняващи се на 135 часа аудиторна заетост **(Приложение 15_4)**

МП Финанси и банково дело:

- Упражнения по „Международни банкови регулации и управление на риска“: Хорариум 30 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_4**)

„Икономика и Финанси“ и „Стопанско управление“ (Бакалаври):

- Упражнения по „Информационни технологии“: Хорариум: 2 групи по 45 часа с коефициент 1.5 за чужд език, равняващи се на 135 часа аудиторна заетост и 1 група по 45 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_4**)

- Аудиторни и извънаудиторни занятия (АЗ и ИАЗ) за последните 5 академични години в **Университет Бон** както следва:

Учебна 2016/2017 година (Общо 60 часа АЗ):

Докторантска програма на Bonn Graduate School of Economics:

Лекции на докторантски курс „Теми по финансова икономика: Емпирично банкиране“ (на английски език): Хорариум 30 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_5**)

Магистърски програми на Университет Бон:

Лекции „Банкиране и секюритизация“ (на английски език): Хорариум 30 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_5**)

Учебна 2017/2018 година Зимен семестър (Общо 60 часа АЗ):

Докторантска програма на Bonn Graduate School of Economics:

Лекции на докторантски курс „Теми по финансова икономика: Емпирично банкиране“ (на английски език): Хорариум 30 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_5**)

Магистърски програми на Университет Бон:

Лекции „Банкиране и секюритизация“ (на английски език): Хорариум 30 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_5**)

Учебна 2018/2019 година Летен семестър (Общо 60 часа АЗ и 46.2 ИАЗ, приравнени към упражнения):

Бакалавърски програми на Университет Бон:

Лекции „Емпирични корпоративни финанси“ (на английски език):
Хорариум 60 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_5**)

Учебна 2019/2020 година Зимен семестър (Общо 90 часа АЗ):

Докторантска програма на Bonn Graduate School of Economics:

Лекции на докторантски курс „Теми по финансова икономика:
Емпирично банкиране“ (на английски език): Хорариум 30 часа
аудиторна заетост (**Приложение 15_5**)

Бакалавърски програми на Университет Бон:

Лекции „Емпирични корпоративни финанси“ (на английски език):
Хорариум 60 часа аудиторна заетост (**Приложение 15_5**)

- нововъведения в методите на преподаване в Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“
 - Организиране на участието на гост-лектори за решаване на практически казуси, презентации и дискуссионни панели в рамките на курса „Финтех и Е-Банкиране“ в МП Финанси, инвестиции и финтех
 - Организиране на панел „Жените във финтех“ с презентации на най-успешните дами в българския банков и финтех сектор и академия в рамките на курса „Финтех и Е-Банкиране“ в МП Финанси, инвестиции и финтех
 - Организиране на презентации на студенти за критичен анализ на известни студии в най-добрите световни журнали по финанси и икономика в курсовете „Принципи на банкирането и регулаторното управление на риска“ и „Емпирични методи във финансите“ в МП Приложна иконометрия и икономическо моделиране
 - Утвърждаване на използването на софтуера Stata 13 в курсовете „Принципи на банкирането и регулаторното управление на риска“ и „Емпирични методи във финансите“ в МП Приложна иконометрия и икономическо моделиране
 - Разработване и стартиране на следните нови лекционни курсове (вкл. и упражнения), включени в учебния план:

Курс „Финтех и Е-Банкиране“ (на английски език) в МП Финанси, инвестиции и финтех (**Учебен план в Приложение 15_6**)

Курс „Принципи на банкирането и регулаторното управление на риска“ (на английски език) в МП Приложна иконометрия и икономическо моделиране (**Учебен план в Приложение 15_7**)

Курс „Емпирични методи във финансите“ (на английски език) в МП Приложна иконометрия и икономическо моделиране (**Учебен план в Приложение 15_8**)

- Актуализиране на съдържанието на следните цикли упражнения (за последните пет академични години):
 - a. Упражнения по Информационни технологии за бакалаври (Word & Excel), учебни години 2020/2021 и 2021/2022 г.
 - b. Упражнения по „Международни банкови регулации и управление на риска“ в МП Финанси и банково дело, учебни години 2020/2021 и 2021/2022 г.
- осигуряване на занимания в практическа среда извън висшето училище или научната организация в Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“:
 - Организиране на провеждането на гост-лекции с решаване на практически казуси във водените дисциплини (над 50 гост-лектори в курса „Финтех и Е- Банкиране“)
 - Създател и съорганизатор с Българската финтех асоциация на хакатона „From Zero to FinTech“ с над 100 участници за 2021 и 2022 г., включващ еднодневен уъркшоп с лектори от финтех сектора (Eleven Ventures, IBM Champions, FRAM Solutions, Limason, Iris Solutions и други), за всички аспекти, важни за ранен стартър като рисково финансиране, маркетинг и създаване на Pitch deck. Уъркшопът включва и пленарни лекции на зам. министри на финансите, подуправители на БНБ, директори в Европейската комисия и на българската Комисия за финансов надзор. Хакатонът е в рамките на 9 дни и Наградите са под формата на парични призове, менторски майсторски класове и ваучери за ползване на технологични облачни услуги. Сайт на хакатона: <https://fromzerotofintech.com/>
- b. работа със студенти и докторанти, включително съвместна

работа със студенти и докторанти в научноизследователски и художественотворчески проекти

- Участие като член в следните вътрешноуниверситетски научни проекти с участието на студенти и докторанти
 - Вътрешноуниверситетски проект „*Финансово заразяване, кризи и поведенчески финанси*“; Ръководител на проекта: проф. д-р Теодор Седларски, с участието на докторант, ас. Десислава Иванова Петкова. Номер на договора: 80-10-37/22.03.2021 г. по ФНИ
 - Вътрешноуниверситетски проект „*Културни измерители, икономическо поведение, финансови кризи и системен риск*“; Ръководител на проекта: проф. д-р Теодор Седларски, с участието на докторант, ас. Десислава Иванова Петкова и докторант, ас. Бойко Моисов Амаров.

2. Свързани с научноизследователската дейност

а. членство в авторитетна творческа и/или професионална организация в съответната научна област

- Член на Европейската икономическа асоциация (European Economic Association)

(Приложение 15_9)

- Член (Fellow) на Асоциацията за дигитално евро (Digital Euro Association): <https://home.digital-euro-association.de/dea-fellows>.

- Съорганизатор на юбилейната международна научна конференция за 30-годишнината на Стопански факултет на СУ през 2020 г.

- Член на организационния комитет на международната научна конференция на Стопански факултет на СУ през 2021 г.

- Организатор на международната научна конференция на Стопански факултет на СУ през 2022 г. (планирана за ноември 2022 г.)

б. приложени в практиката резултати от научни изследвания; изобретения и други продукти на интелектуалната собственост

- Измерител на системна крехкост (Systemic Fragility Measure) или безусловната вероятност за банкрут на поне две държави или банки, е въведен в инструментариума на **Европейската централна банка**

(European Central Bank) и Европейския съвет за системен риск (European Systemic Risk Board) и е във всекидневна оперативна употреба от Банката и Съвета от януари 2012. Тече процедура за въвеждане на индикатора ми в оперативна употреба от Европейския механизъм за стабилност (European Stability Mechanism). (Приложение 15_10 и за повече детайли за измерителя – приложение 16_2 – Монография „Measuring Systemic Risk“)

3. Свързани с художественотворческата или спортната дейност

- a. участие в проекти; членство в творческа или спортна организация
- Ръководител на научен проект по ННП „Петър Берон и НИЕ“ на ФНИ към МОН на тема „Ефектът на вота за Брекзит върху европейската банкова система и икономика: Увеличил ли се е рискът за европейските банки и какъв е размерът на реалните икономически ефекти от референдума?“ (Договор КП-06-ДБ-7, Приложение 15_11)
- b. създаване на произведения на изкуството или спортни постижения с международнопризнание

Учебна 2020/2021 година година (Общо 582 часа АЗ и 406.8 часа ИАЗ, приравнени към упражнения):

Стопанско управление, бакалаври (английска програма): *упражнения по Корпоративни финанси* (задължителна): хорариум 30, 2 групи x 30 часа = 60 часа;

Икономика и финанси, бакалаври (английска програма): *упражнения по Корпоративни финанси* (задължителна): хорариум 30, 2 групи x 30 часа = 60 часа;

Стопанско управление, бакалаври (немска програма): *упражнения по Корпоративни финанси* (задължителна): хорариум 30, 2 групи x 30 часа = 60 часа; Общо 131+3 ипитани студенти по Корпоративни финанси (39.3+0.9 часа);

МП Финанси и банково дело, магистри:

Счетоводство, финанси и дигитални приложения на английски език, бакалаври: *лекции и упражнения по Въведение във финансите* (задължителна): хорариум 30/30, 1 група = 60 часа – приравнено към упражнения: 135 часа (40+5 изпитани студенти – 24+3 часа);

Счетоводство, финанси и дигитални приложения на английски език, бакалаври: *лекции и упражнения по Въведение в поведенческите финанси* (задължителна, нов курс – 90 часа): хорариум 30/15, 2 групи = 60 часа – приравнено към упражнения: 135 часа (24 изпитани студенти – 14.4 часа);

МП Икономика и финанси, магистри – задочно обучение, *лекции по Финансови институции и пазари* (задължителна): 1 група x 9 часа = 9 часа – приравнено към упражнения: 18 часа;

МП Икономика и финанси, магистри – задочно обучение, *упражнения по Финансови институции и пазари* (задължителна): хорариум 9: 1 група x 9 часа = 9 часа (76+2 изпитани студенти – 22.8+0.6 часа);

МП БА-СУ на английски език и БА-РЧР на английски език, магистри, *лекции на английски език по Финанси (държавни и корпоративни)* (задължителна): хорариум 23 часа (с коефициент за чужд език 1.5): 1 група по 23 часа = 34.5 часа – приравнено към упражнения: 69 часа (29+2 изпитани студенти – 17.4+1.2 часа);

МП Икономика и финанси, магистри – задочно обучение: *лекции по Финанси (държавни и корпоративни)* (задължителна): хорариум 18: 1 група x 18 часа = 18 часа – приравнено към упражнения: 36 часа (100+7 изпитани студенти – 60+4.2 часа);

Научната и педагогическа дейност на гл. ас. д-р Деян Радев се отличава с постигнати сериозни резултати, които се изразяват в публикуването на множество научни изследвания и разработването и изнасянето на редица специализирани курсове. Той има натрупан значителен преподавателски опит. Неговите публикации подпомагат в голяма степен подготовката и провеждането на учебния процес.

2. Основни научни и научно-приложни приноси на гл. ас. д-р Деян Радев

Основните тематични направления на изложените по-долу научни приноси обхващат областите:

- 1) банкови регулации;
- 2) измерване на системен риск;
- 3) пренос на финансови шокове от една финансова система в друга и към реалната икономика;
- 4) макроикономически ефекти от въвеждането на дигитално евро в Еврозоната.

Научните приноси намират отражение както в теоретико-методологичен, така и в практико-приложен аспект. Приносите биват конкретизирани спрямо тези два аспекта. Представени са и препратки към отделните публикации, за които се отнасят.

1. Приноси с теоретичен характер

- Литературен обзор на приложенията на многомерни копули за идентифициране на епизоди на финансово заразяване между фондови пазари (Публикация 1 от списъка по т. 10б)
- Обзор на литературата разглеждаща вътрешно-корпоративните капиталови пазари на глобалните банки като канал за пренос на финансови и икономически кризи отвъд национални граници (Публикации 1, 3 и 4 от списъка по т. 10б)
- Формиране на набор от хипотези за идентифициране на нов канал за пренос на финансови кризи през вътрешно-корпоративните капиталови пазари на глобалните банки. (Публикация 1 от списъка по т. 10б)
- Литературен обзор на измерването на системен риск (Публикация 2 от списъка по т. 10б)
- Въвеждане на набор от нови индикатори за системен риск на база многомерни вероятности за банкрут на банки и държави (Публикация 2 от списъка по т. 10б)
- Сравнение между новите индикатори за системен риск с вече съществуващи индикатори в литературата. Анализ на преимуществата на новите индикатори. (Публикация 2 от списъка по т. 10б)
- Дефиниране на два типа финансови шокове за банки-майки и формиране на хипотези на база типовете шокове (Публикация 3 от списъка по т. 10б)
- Изведен е обзор на приноса на заключенията от студията към предишната литература за анализ на пренос на идиосинкратични банкови шокове отвъд държавни граници чрез вътрешно-корпоративните капиталови пазари на глобалните банки (Публикация 3 от списъка по т. 10б)
- Формирани са предложения за нововъведения в банковите регулации и работата на националните и международни банкови регулатори на база на теоретичния и емпиричен анализ (Публикация 3 от списъка по т. 10б)
- Обзор на регулаторната рамка, свързана с особеностите на дъщерните дружества и клоновете на чуждестранните

- банки (Публикация 4 от списъка по т. 10б)
- Обзор на институционалната рамка, свързана с изискванията за ликвидност на глобалните банки и техните дъщерни дружества (Публикация 4 от списъка по т. 10б)
 - Формиране на хипотези за влиянието на различните изисквания за ликвидност в глобален план върху преноса на идиосинкратични шокове отвъд граница (Публикация 4 от списъка по т. 10б)
 - Формиране на хипотези за влиянието на различни парични режими като валутен борд и доларизация в страната-приемник върху преноса на шокове от чужбина през локалните изисквания за ликвидност (Публикация 4 от списъка по т. 10б)
 - Мотивиране на нуждата от дигитално евро в контекста на бързо развиващите се дигитални форми на разплащане и криптоактиви, които намаляват обема на разплащане във физическо евро. (Публикация 5 от списъка по т. 10б)
 - Мотивиране на нуждата от залагане на международни транзакции в основата на дизайна на дигиталното евро като разширение на първоначалните планове на ЕЦБ за разплащанията в дигитално евро да бъдат само в рамките на Евроната (Публикация 5 от списъка по т. 10б)
 - Обобщаване на основните принципи (включително достъпност, безопасност, ефикасност, защита на личната информация, законосъобразност) и различните възможности за дизайн на дигиталното евро като електронна алтернатива на физическото евро (базирани на банкови сметки, обезпечени директно от ЕЦБ или пълна токенизация, базирана на блокчейн по подобие на Биткойн) за повишаване на нивото на иновации в европейската финансова система и на финансовото включване на уязвими групи от населението в Евроната. (Публикация 5 от списъка по т. 10б)
 - Мотивиране на нуждата от „технология с минимална инвазивност“, защитавана от Банката за международни разплащания, която да не допуска нарушаване на ролята на банките като основни посредници в европейската финансова система и произтичащите от това рискове за финансовата стабилност в Евроната (Публикация 5 от списъка по т. 10б)

2. Приноси с практико-приложен характер

- Приложение на многомерни копули за идентифициране на епизоди на финансово заразяване между фондовите пазари на Западна Европа и Централна и Източна Европа (ЦИЕ) между 2006 г. и 2015 г. (Публикация 1 от списъка по т. 10б)
- Въвеждане за първи път в литературата на динамичен вариант на споменатата методология и извеждане на времеви редове на индикатори за зависимости в опашките на многомерни разпределения (Публикация 1 от списъка по т. 10б)
- Приложение на изведените индикатори за идентифициране на нов канал за пренос на шокове от глобални банки към икономиките на ЦИЕ (Публикация 1 от списъка по т. 10б)
- Анализ на активността на новия канал на заразяване по време на глобалната финансова криза и на кризата с дълга в Евророната. (Публикация 1 от списъка по т. 10б)
- Анализ на активността на новия канал на заразяване по време на Глобалната финансова криза и на кризата с дълга в Евророната. (Публикация 1 от списъка по т. 10б)
- На база на емпиричните резултати са формирани предложения за нововъведения в банковите регулации и работата на националните и международни банкови регулатори, които да вземат под внимание изложенията на икономиките на ЦИЕ към глобални банки с активна дейност на международните финансови пазари. (Публикация 1 от списъка по т. 10б)
- Извеждане на огромен брой индикатори (над 15) за системен риск в евроната на база на многомерни вероятности и суапове за кредитен дефолт. Индикаторите отразяват двумерни, тримерни и многомерни безусловни и условни вероятности за дефолт, както и семейство измерители на разлики на условни вероятности (Публикация 2 от списъка по т. 10б)
- Индикаторите преминаха техническа оценка през май 2012 и от над 10 години се използват в ежедневната работа на Европейската централна банка като част от инструментариума за оценка на системния риск в евроната („systemic risk measurement toolkit“). (Публикация 2 от списъка по т. 10б)
- Прилагане на изведените индикатори върху данни за суапове за кредитен дефолт върху дълг на банки и правителства от Евроната. (Монография 2)
- Анализ на динамиката на времевите редове и подробни насоки за интерпретацията на индикаторите в зависимост от това дали са условни или безусловни многомерни

вероятности, или разлика между условни вероятности (Публикация 2 от списъка по т. 10б)

- Извеждане на указания за прилагане на методологията за определяне на размера на бъдещи спасителни финансови пакети за банки и държави. (Публикация 2 от списъка по т. 10б)
- Формулиране на емпиричен модел за оценка на ефекта на отрицателни капиталови и ликвидни шокове на ниво банка-майка върху отпуснатите кредити от чуждестранните и дъщерни дружества. В изследването са включени банки-майки от ОИСР и дъщерни дружества от цял свят между 1997 и 2012. (Публикация 3 от списъка по т. 10б)
- Идентифициране на капиталовите шокове като водещи за намаляването на кредитирането от дъщерните дружества, докато ликвидните шокове имат ограничен ефект. Емпирично са тествани редица теоретични канали за заразяване, които биха обяснили тези резултати. Установява се, че основните активни канали са 1) бизнес стратегиите на глобалните банки при навлизане на нов пазар, както и 2) висок дял на външни заеми в пасива на банките-майки (който ги прави уязвими при ликвидни шокове). (Публикация 3 от списъка по т. 10б)
- На база на резултатите от Публикация 4 от списъка по т. 10б са формулирани указания за регулаторите на страната-приемник по време на финансови кризи като Глобалната финансова криза и Глобалната пандемия от Ковид-19, включително наблюдаване на нивата на капитализация на ниво банка-майка и задължаване на глобалните банки да осигурят стабилни източници на финансиране. (Публикация 3 от списъка по т. 10б)
- Формулиране на емпиричен модел за оценка на влиянието на регулации за банкова ликвидност за преноса на ликвидни шокове на ниво банка-майка върху отпуснатите кредити от чуждестранните и дъщерни дружества. Изследвано е и влиянието на различни парични режими като валутен борд и доларизация в страната-приемник. В изследването са включени банки-майки от ОИСР и дъщерни дружества от цял свят. (Публикация 4 от списъка по т. 10б)
- Установена е връзка между регулациите в страната-приемник и преноса на отрицателни шокове от банките-майки: По-консервативни регулации в страната-приемник водят до по-голямо намаление на отпуснатите кредити от дъщерните дружества там. Регулациите в държавата на банката-майка не оказват влияние върху процеса на

заразяване. (Публикация 4 от списъка по т.10б)

- Установена е връзка между паричните режими и значимостта на влиянето на регулациите на ликвидността: Отрицателният ефект на регулациите се забелязва само в страните с плаващ валутен курс, и почти липсва в страни с валутен борд и доларизация. (Публикация 4 от списъка по т. 10б)
- На база на резултатите от Публикация 4 от списъка по т. 10б са формулирани указания за регулаторите на страната-приемник: Налаганите регулации на банковата ликвидност през последните 20 години се оказват неефективни да неутрализират шокове привнесени от банки-майки в държавата приемник. С оглед на влизането на България в Евроразоната и напускането на валутния борд в страната, е наложително да се запазят и разширят елементите на борда, свързани със стабилността на банковата система. (Публикация 4 от списъка по т. 10б)
- Анализирани са местните и международните аспекти на въвеждането на дигиталното евро: свойствата на дигиталните вместо физическите пари в брой; потенциалът на дигиталното евро да се превърне в директен инструмент на паричната политика; опасността от изместване на търговските банки като финансови посредници, и прилежащите отрицателни ефекти върху финансовата стабилност в еврозоната; ефектите върху валутните курсове, международното кредитиране и капиталовите потоци; ефектът върху международните разплащания. (Публикация 5 от списъка по т. 10б)
- Анализирани са деликатният въпрос за „евроизацията“: замяната на локална валута с дигитално евро. В предишната литература такъв паричен режим обикновено се разглежда като опасност за световния паричен ред, докато в главата са разгледани два примера, Паричният съвет в Република България и евроизацията в Република Черна Гора, при които фиксирането на курса към този на еврото или пълната замяна на локалната валута с евро могат да се разглеждат като положителни за икономическото и финансовото развитие на двете държави. (Публикация 5 от списъка по т. 10б)
- Формулирани са заключения на база на анализа на ефектите от въвеждането на дигиталното евро. Сред тях на централно място е изведена препоръка за допускане на използването на дигиталното евро в държави извън еврозоната като важен фактор за повишаване на репутацията на еврото като глобална валута. (Публикация 5 от списъка по т. 10б)

3. Критични бележки и препоръки

Към представените трудове могат да бъдат отправени някои критични бележки, които обаче не променят актуалността и значимостта на постигнатите научни приноси. Тези бележки са обсъдени в работен порядък с гл. ас. д-р Деян Радев.

4. Заключение

Учебно-педагогическата и научно-изследователската дейност на гл. ас. д-р Деян Радев са на високо методологично равнище. Има задълбочени познания в научните области, в които работи, които му позволяват да решава актуални и значими научни и практически проблеми.

Предлагам на научното жури да присъди на гл. ас. д-р Деян Радев академичната длъжност „доцент” по научно направление 3.8 Икономика.

Рецензент:

**Georgi
Chobanov**

Digitally signed by
Georgi Chobanov
Date: 2022.08.31
17:26:33 +03'00'

(проф. д.ик.н. Георги Чобанов)

25.08.2022 г.

София